

Prievidza

Mesto Prievidza, Námestie slobody 14, 971 01 Prievidza

Materiál mestského zastupiteľstva

Číslo: 23/25

Mestská rada: 14. 04. 2025

Mestské zastupiteľstvo: 15. 04. 2025

Názov materiálu: Návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza a Ceny mesta Prievidza in memoriam

Predkladá: JUDr. Katarína Macháčková, primátorka mesta

Prerokované: Mgr. Alojz Vlčko, prednosta MsÚ

Spracovali: Mgr. Diana Šurkalová Dušeková, vedúca kancelárie primátorky
Mgr. Kristína Kevická, referent pre kultúru, občianske obrady a protokol

Napísal: Mgr. Kristína Kevická, referent pre kultúru, občianske obrady a protokol

V Prievidzi dňa: 31. 03. 2025

Prievidza

Dôvodová správa:

Komisia na udeľovanie ocenení mesta Prievidza a posudzovanie návrhov historických označení, na svojom zasadnutí dňa 26. marca 2025 uznesením č. 4/2025 odporúča udeliť ocenenia Cena mesta Prievidza a Cena mesta Prievidza in memoriam.

Návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza

MUDr. Júliusovi Palajovi, PhD.

S MUDr. Júliusom Palajom sa neodmysliteľne spája mimoriadne ľudský prístup ku všetkým pacientom. Obdivuhodná je jeho snaha o záchranu každého ľudského života. Nikdy neodmietol pacienta, ktorý sa na neho obrátil so svojim zdravotným problémom, každého vie pozorne vypočuť a ihneď sa snaží hľadať cesty k úspešnej liečbe. Často tak robí aj nad rámec svojho pracovného času s veľkou snahou čo najskôr riešiť závažné ochorenie pacienta.

Má veľké zásluhy, aby v Prievidzskom okrese, kde je veľké percento pacientov s onkologickým ochorením, bola prevencia a včasná diagnostika dôležitejšia ako chemoterapia a rádioterapia, ktoré zväčša len zlepšia prežívanie pacientov po chirurgickom zákroku. Je dokázané, že onkologické ochorenia sú dedičné, preto úspešne spolupracuje so SAV v Bratislave, kde sa u pacientov vyšetovaním hľadá gén dedičnosti. Ak sa v rodine tento gén potvrdí, kladie dôraz a koná na prevencii a liečbe. Pre zlepšenie dostupnosti onkologických, sonografických a mamografických vyšetrení určených na prevenciu a včasnú diagnostiku sa spolu s ďalšími kolegami podieľal na založení zdravotníckeho zariadenia Sv. Vincent v Prievidzi.

MUDr. Július Palaj je skutočný odborník, vynikajúci operatér, mimoriadne empatický, obetavý, zodpovedný, ľudský lekár, ktorý je vyhľadávaný pacientmi z celého Slovenska .

Cena mesta Prievidza sa pánovi MUDr. Júliusovi Palajovi, PhD. navrhuje udeliť za mimoriadne ľudský prístup, obetavosť, dlhodobú a nezištnú starostlivosť o onkologických pacientov v okrese Prievidza.

iniciatíve BerTo! výmena vecí

V súčasnosti veľmi aktuálna myšlienka cirkularity a druhotného využitia vecí pretavila myšlienku zníženia objemu odpadu v našom meste na zriadenie bezplatnej prevádzky výmeny vecí v našom meste. Samospráva vyšla nápadu v ústrety bezplatným poskytnutím priestorov a tak v júni 2020 otvorila prevádzka **BerTo! výmena vecí** svoje dvere prvým návštevníkom.

Prevádzku BerTo! v troch dňoch v týždni zabezpečuje striedavo 6 dobrovoľníčok v stabilne stanovených otváracích hodinách. Návštevníci prinášajú už pre nich nepotrebné, no využiteľné oblečenie, obuv, dekoračné predmety, knihy, hračky, domáce potreby, elektroniku či vybavenie kuchyne a odniesť si môžu čokoľvek z ponúkaného sortimentu,

Prievidza

rovnako bez poplatku. Dobrovoľnícky tiež spravujú webovú stránku čisto v Prievidzi a skupinu BerTo – výmena vecí na sociálnej sieti. Práve tú mnoho priaznivcov druhej šance vecí aktívne využívajú na inzerovanie väčších vecí z domácnosti, kde ponúkajú či dopytujú nábytok, koberce, kočiare, bicykle, ktoré z priestorových dôvodov nemôžu byť uložené v priestoroch prevádzky.

V tomto roku prevádzka oslávi 5 rokov od otvorenia a za všetko hovoria čísla:

- cez 7000 dobrovoľnícky odpracovaných hodín
- viac ako 35 ton vecí, ktoré neskončili na skládke
- okrem jednotlivcov a denných návštevníkov takmer 50 organizácií, inštitúcií, ktorým sprostredkovali materiálnu pomoc.

Medzi tie, ktoré je hodné spomenúť, je sprostredkovaná pomoc na Kubu, do africkej Rwandy či na Ukrajinu. Obdarovanými sú tiež mnohé zariadenia pre seniorov, deti a rodiny, detské domovy, občianske združenia či útulky pre zvieratá v núdzi.

Ocenenie Cena mesta Prievidza sa iniciatíve „BerTo! výmena vecí“ navrhuje udeliť za napĺňanie funkcie cirkularity, zvyšovanie povedomia o možnostiach druhotného využitia vecí, podiel na znižovaní objemu odpadu v meste, za adresnú pomoc rôznym organizáciám a spoluprácu na rôznych projektoch.

Návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam

Mgr. Ľuborov Králikovi

Mgr. Ľubor Králik ako promováný filológ – učiteľ slovenčiny a ruštiny bol od roku 1965 člen pedagogického zboru prievidzského gymnázia, na ktorom učil nepretržite 34 rokov až odchodu do starobného dôchodku. Dlhé roky bol krajským metodikom pre vyučovanie slovenského jazyka na gymnáziách a členom metodickej komisie slovenského jazyka a literatúry pre prípravu ďalšieho vzdelávania učiteľov v bývalom Stredoslovenskom kraji. Bol spoluautorom metodických príručiek, audiovizuálnych pomôcok, učebnice Slovenského jazyka pre dlhoročným členom krajskej a celoslovenskej komisie recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín, autorom relácií a metodických listov o významných dejateľoch nášho regiónu, literárnym dôverníkom vydavateľstva Tatran v edícii Čítanie študujúcej mládeže, dopisovateľom Učiteľských novín.

Učil rád, svoje povolanie vykonával veľmi svedomite a s veľkou láskou, pričom o tom, že bol pre mnohých vzorom hodným nasledovania, svedčí aj skutočnosť, že v škole, ktorej zasvätil celý profesionálny život, dodnes pôsobia tí, ktorých práve on motivoval k voľbe učiteľského povolania. Daniel Hevier, jeden z jeho žiakov, ktorý u neho maturoval v roku 1975, o ňom napísal: „Vysoký, štíhly, prísny, občas mu v očiach iskrili figliarske plamienky. Zapálený za svoj predmet, dôsledný k sebe aj k študentom. Chodieval na hodiny s knihami pod pazuchou. Nenútil nás memorovať mená a dáta, učil nás milovať knihy, príbehy, literatúru. Učil nás čítať.“

Prievidza

Ocenenie Cena mesta Prievidza in memoriam sa pánovi Mgr. Ľuborovi Králikovi navrhuje udeliť za pedagogické majstrovstvo, dlhoročnú výchovnú a vedeckú činnosť.

RNDr. Milošovi Franekovi

Pán RNDr. Miloš Franek po získaní vysokoškolskej kvalifikácie začal pôsobiť v prievidzskom gymnáziu, kde zotrval 39 rokov až do svojho odchodu do zaslúženého dôchodku. V tomto období 12 rokov vykonával zároveň funkciu zástupcu riaditeľa. Pôsoobil tiež na akademickej pôde, keď ako vysokoškolský učiteľ prednášal matematickú analýzu a teóriu grafov na detašovanom pracovisku Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity so sídlom v Prievidzi.

Jeden z jeho žiakov o ňom po rokoch napísal, že „vybudoval z prievidzského gymnázia jednu z najväčších liahní mladých matematikov a programátorov“, s čím možno iba súhlasiť. Bol autorom či spoluautorom mnohých učebníc a matematických publikácií. Aktívne pracoval v krajskom i ústrednom výbore matematickej olympiády, organizoval celý rad školení pre učiteľov základných a stredných škôl, vypracoval mnoho učebných textov, bol autorom odborných článkov a recenzií, koordinoval zavádzanie skupiny voliteľných predmetov odborného zamerania a bol tiež zakladateľom a vedúcim školského výpočtového laboratória. Život vo svete matematiky a práca s talentovanou mládežou mu priniesla uznanie, rešpekt a renomé.

Ocenenie Cena mesta Prievidza in memoriam sa pánovi RNDr. Milošovi Franekovi navrhuje udeliť za prínos v oblasti vzdelávania, vedy, rozvíjanie talentov v matematike a šírenie dobrého mena Gymnázia Vavrince Benedikta Nedožerského.

Zuzane Schühtanczovej

Zuzana Schühtanczová je presne ten typ človeka, akého označujeme slovom Nenápadný hrdina. Narodila sa v rodine Dionýza a Zuzany Schühtanczovcov 16. augusta 1940. Rodičia vlastnili hotel na námestí a obchod s rozličným tovarom, ktorý poznal každý Prievidžan. Pracovali pre spokojnosť svojich zákazníkov od svitu do mrku. To však pre vládnucu garnitúru dôležité nebolo. Ich zaujímala len triedna príslušnosť. A tá jej bola dostatočným dôvodom na to, aby nemohla byť prijatá ani po opakovanom hlásení sa na vysokú školu. Jej výborný prospech nikoho nezaujímal. Možno niekde tu vznikla je celoživotná túžba po spravodlivej spoločnosti. Po demokratickom právnom štáte, ktorý ponúkne každému svojmu občanovi rovnaké príležitosti a občianske slobody. Bola vynikajúcim človekom. Múdra, vzdelaná, sčítaná. Skromná, úprimná a priama. Celý život pracovala na pošte. Nemala vlastnú rodinu, ale pre deti svojho brata a sestier bola milou, starostlivou a láskavou tetou, ktorá im pomáhala objavovať krásy prírody, ale aj ľudského

Prievidza

ducha a tvorivosti. Svoju mamu trpezlivo a obetavo opatrovala až do požehnaného veku 97 rokov.

Pani Zuzana Schütanczová bola celoživotným bojovníkom za rovnosť v uplatňovaní ľudských práv. Bola jednou z tvárí Novembra '89 v našom meste. Angažovala sa v politickom i spoločenskom živote. Bez akejkolvek potreby vyzdvihovať seba. Vždy len so snahou o zachovanie a ďalšie budovanie právneho štátu a demokratického spoločenského zriadenia. Veľmi nenápadne, ale tvrdo, neústupne a vytrvalo. Nikdy nerezignovala na pravdu, spravodlivosť, zodpovednosť a čestnosť. Až do konca svojich dní bola vytrvalá vo viere i v ľudskosti. Jej tolerantnosť bola príkladom pre mnohých súputníkov, ale je príkladom aj dodnes. Pani Zuzana Schütanczová bola celý svoj život navonok nenápadná. Vo vnútri však bola hrdý, vytrvalý a odhodlaný bojovník za demokraciu a spravodlivosť. Za hodnoty, ktoré robia z človeka – ak ich vyznáva – korunu tvorstva.

Cena mesta in memoriam sa pani Zuzane Schütanczovej navrhuje udeliť za mimoriadnu občiansku angažovanosť v boji za spravodlivosť a demokraciu v meste Prievidza.

Návrh na uznesenie:

číslo:

Mestská rada

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza MUDr. Júliusovi Palajovi, PhD..
- II. odporúča – neodporúča MsZ
udelenie Ceny mesta Prievidza MUDr. Júliusovi Palajovi, PhD..

číslo:.....

Mestské zastupiteľstvo

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza MUDr. Júliusovi Palajovi, PhD..
- II. schvaľuje – neschvaľuje
udelenie Ceny mesta Prievidza MUDr. Júliusovi Palajovi, PhD..

Návrh na uznesenie:

číslo:

Mestská rada

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza iniciatíve BerTo! výmena vecí.
- II. odporúča – neodporúča MsZ
udelenie Ceny mesta Prievidza iniciatíve BerTo! výmena vecí.

Prievidza

číslo:.....

Mestské zastupiteľstvo

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza iniciatíve BerTo! výmena vecí.
- II. schvaľuje – neschvaľuje
udelenie Ceny mesta Prievidza iniciatíve BerTo! výmena vecí.

Návrh na uznesenie:

číslo:

Mestská rada

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam Mgr. Ľuborovi Králikovi.
- II. odporúča – neodporúča MsZ
udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam Mgr. Ľuborovi Králikovi.

číslo:.....

Mestské zastupiteľstvo

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam Mgr. Ľuborovi Králikovi.
- II. schvaľuje – neschvaľuje
udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam Mgr. Ľuborovi Králikovi.

Návrh na uznesenie:

číslo:

Mestská rada

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam PhDr. Milošovi Franekovi.
- II. odporúča – neodporúča MsZ
udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam PhDr. Milošovi Franekovi.

číslo:.....

Mestské zastupiteľstvo

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam RNDr. Milošovi Franekovi.
- II. schvaľuje – neschvaľuje
udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam RNDr. Milošovi Franekovi.

Prievidza

Návrh na uznesenie:

číslo:

Mestská rada

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam Zuzane Schühtanczovej.
- II. odporúča – neodporúča MsZ
udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam Zuzane Schühtanczovej.

číslo:.....

Mestské zastupiteľstvo

- I. berie na vedomie:
návrh na udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam Zuzane Schühtanczovej.
- II. schvaľuje – neschvaľuje
udelenie Ceny mesta Prievidza in memoriam Zuzane Schühtanczovej.